

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XIV. Multum proficere volenti, conducit, si ita semper se gerat, vti primo
geßit die, quo religionem est ingressus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

quod tertium medium & motuum ad ad hanc ipsam rem excitans esse potest: scilicet, non fratres nostros solum, quibuscum quotidie tractamus & conuersamur, sed & omnes omnino homines bono nostro exemplo ædificari debere, ne nimirum mea vnus culpa boni, quod sibi Religio iam comparauit, nominis iacturam faciat. Videmus namque malo vnus exemplo viso, de reliquo ordinis corpore mundum iudicare solere. Religiosi quippe alicuius culpa & peccatum videtur esse ceu peccatur aliquod originarium, vt in stirpe vniuersam pertraducem descendens, vel vt opes mercatorum multorum in vna societate iunctim agentium. Statim namque, vbi mundus quid mali videt, oclamat; Etiam Patres Societatis (v. gr.) à bene viuendi instituto desiscunt, & hoc & illud agunt; quod vnum fortasse à bene viuendo desiscere, & licentius agere videant. Vnicuique ergo magna bono omnibus exemplo præluendi, malo autem offendendi neminem obligatio incumbit, vt sic bona Religionis fama ac nomen conseruetur, foueatur & propagetur, & suis ipse culpis & imperfectionibus in culpa non sit, cur bonum nomen & auctoritas, quam per Dei gratiam & bonitatem iam habet, sordet & vilescat. Nobis vero in primis isthæc obligatio incumbit, tum quod adhuc noui & recentes simus, ac velut in ortu, tum quod nemo non oculos in nos coniectos habeat, & spectaculum facti simus mundo, angelis, & hominibus. Et si quidem, vt verum fatear, vnus particularis culpam vniuersæ Religionis à mundanis adscribi, rationi repugnet, & præter æquum sit: certum tamen id est, Ordinis totius bonum & progressum ab vnus atque alterius laudabili & religiosa vita, contra vero ab vnus irreligiositate, eius totius contemptum dependere. Illi namque Religionem vniuersam representant. Videat igitur quisque, ne, vt bonus miles, suam stationem deserat; videat, inquam, ne sua vnus culpa acies tam constipata & densa rumpatur; da

Rodriguez exercit. pars 1.

operam, charissime, tua ne negligentia Religio remissior fiat ac laxior. Huc mirrite faciet, si illis se quisque à Religione matre sua verbis se credat compellari, quibus sancta illa Machabæorum mater filium natu minimum est alloquuta, & ad pro patriis legibus mortem & ferendam & oppetendam animauit: *Miserere mei, fili mi, quæ te non nouem mensibus, sed nouennio, imo viginti, triginta, & amplius annis in utero & visceribus meis portavi, triennio probationis lac tibi dedi, & in virtute & litterarum studio tanta mea impensa alui, donec ad eum, in quo versaris, statum promoueris. Nihil autem aliud pro his omnibus à te exigo, quam vt vnus misericordia tangaris mei, propter te ipsa non peream, nec triste mihi ac probrosum causeris senium: noli arma, quibus te ad bonum & utilitatem tuam, tum aliorum instruxi, in mea tuaque ipsius viscera conuertere; quodque tibi bona occasio & medium ad mihi magis placendum, te mihi humiliandum & mortificandum esse debebat, inde euanescenti magis, liberiusque agendi, & mortificationis omnis proculcandæ occasionem noli sumere.*

CAPVT XIV.

Multum proficere volenti, conducit, si ita semper se gerat, uti primo gessit die, quo Religionem est ingressus.

ABBAS Agathon à quodam de veteribus illis Monachis rogatus, quomodo sese in Religione gereret, id vnum respondit: *Vide, qualis fueris prima die, quando existi de saculo, & receptus fuisti in claustro, & talis permanseris semper.* Si itaque scire velis, quomodo bonus futurus sis Religiosus, quomodo vitam instituturus, vt multum in virtute & perfectione proficias, ecce tibi optimum ad hoc medium: id scilicet vide, qualis illo fueris

Eris

Dionys. Car-
ibus. in scala
Relig.

ris die, quo primum mundum deseruisti, & Religionem ingressus es, & talis semper permanere stude. Considera, inquam, quo mundum, & quicquid in eo possidebas, feruore & animositate reliqueris, parentes, amicos, notos, hereditatem, opes, delicias, voluptates, recreationes, & in hoc mundi contemptu, in hac consanguineorum, parentumque obliuione, in hac voluptatum & commodorum propriorum abdicatione perseuera, atque ita bonus Religiosus eris. Perpende ad hæc, quanta petieris humilitate & instantia in Religionem ipsam admitti, & quomodo eo, quo aditus potenti tibi concessus est, die, tibi visum sit cælum quodammodo aperiri, ac magnam te tunc gratitudinis summæ ostendendæ, Deoque & Religioni ob tam eximium beneficium & gratiam perpetuo seruiendi, obligationem ac debitum contraxisse; & in hac gratitudine, & humili debiti recognitione perseuera; & tam te modo Deo & Religioni obligatum & obstrictum agnosce, ac sensisti primo die, quo in Ordinem receptus es; & insignem hoc pacto in religione progressum facies. Rursus te eum cogita, quanta, postquam iam admittus fuisti, deuotione & modestia in ipso principio te gesseris; quantam obedientiam, humilitatem, promptitudinem, quantam in omnibus vbique indifferentiam & resignationem ostenderis; & in eo semper perseuera: itaque indies magis magisque in virtutum studio & perfectione proficies & cresces.

Hocce proficiendi medium sancti omnes, uti mox videbimus, mirifice commendarunt. Sed ante omnia opus est, ut ipsum bene intelligamus. Neque enim id volumus, quasi hodie etiam non plus virtutis habere te oporteat, quam primo habuisti die, quo Religiosum habitum assumpsisti: uti nec Veteranum Nouitij alicuius virtute contentum viuere debere. Constat namque, plus virtutis veterano inesse, & maiorem illum in ea profectum fecisse debere, quam

nuperum tyronem, qui vix dum heri Religionem nomen dedit: uti qui decenniotoro litteris operam dedit, plus scientiæ acquisisse, & plura nosse necessario debet, quam qui primum ad studia accedit. Ut enim Religio quædam virtutis & perfectionis est schola; ita verisimile sit, eum, qui diutius hanc scholam frequentauit, plus addiscere & profecisse debuisse. Sed sicuti ei, qui, postquam magno feruore & diligentia sua studia incepit, in illis deinde, languore & veterano quodam correptus, deficit, consulimus, ut ad eum feruorem, diligentiam, sedulitatemque, qua olim studia inchoauit, reuertatur; ita namque fore, ut feliciter illorum cursum decurrat: pari modo aliud hic non suademus, quam ut primos illos ætus, cum quibus virtutis stadium inchoasti, primo die, quo Religionem iniisti, resumas. Vide itaque, quanta generositate & constantia Deo tunc seruire ceperis, nihil ut difficile tibi occurreret, vel arduum videretur; & illum feruorem, illos spiritus & animos iam præfer; hocque modo permultum in Religione proficies. Atque hoc est, quod circa hoc medium sancti nobis dicere volunt.

Beatus Abbas Antonius, cum à discipulis rogaretur, ut aliquot ipsis ad profectum spectantia documenta spiritualia suggereret, ab hac re, ut refert in eius vita sanctus Athanasius, sermonis sui duxit initium: *Hoc sit primum cunctis in commune mandatum; nullum in arrepti propositi vigore lassescere, sed quasi incipientem debere semper augere, quod ceperit.* Et præterquam quod illud ipsum sapius in vita repeteret, iam morti vicinus velut testamentum & vltimam voluntatem suam, ut fratribus infixum inhaeret profundius, quam tenerimis ipsum inculcare ceperit verbis, qualia morientis patris esse solent: *Ego quidem, filioli, secundum eloquia Scripturarum, Patrum gradior viam: iam enim Dominus me inuolat, iam cupio videre caelestia. Sed vos, diuiscerama, admoneo, ne tanti temporis labo-*

Athanas. in
vii. Sur. tom.
1. pag. 366.

rem repente perdati: hodie vos religiosum studium arripuisse arbitramini. & capta voluntatis fortitudo succrescat. Id est, paucis: Si in virtute & perfectione progredi vultis, hoc semper ante oculos habete: Cogitate nimirum quotidie, vos eo die primum seruire Deo incipere, & ita semper vos gerite, vti illo die, quo primum sanctum habitum assumpsistis; & ita fiet, vt boni sitis Religiosi futuri.

Hoc quoque medium sic suggerit sanctus Augustinus: *Obliniscere omne prateritum, & quotidie inchoare teputa.*

Quotidiana & obuia id similitudine declarat sanctus Antonius: Sicut, inquit, serui & famuli virorum nobilium, quantumuis dominis multum obsequij prestiterint, & plurimum laboris subierint, non ramen minus ideo agere tenentur, quicquid de nouo faciendum occurrit; sed semper ita prompti & alacres ad cuncta iussa herilia excipienda sunt, tanquam si tum primum famularij inciperent: ita nostrum est, non aliter Deo creatori & Domino nostro seruire.

Præclarum huius rei exemplum habemus in sancto Bernhardo. Is quippe, vt refert Surius, alios quoslibet suspiciebat & tenebat vt sanctos & perfectos, ij que, vt hominibus iam perfectis, & in virtutis stadio multum progressis, aliquibus in rebus nonnihil priuilegio quodam indulgeri concedique debere credebat.

(Bonum autem & vtile id est ad alios non diiudicandos, si quando similem in ipsis licentiam cõspicimus) seipsum vero semper vt nouitium & nuperum tyronem habebat, cui huiusmodi indulgentiæ & exemptiones nequaquam conuenirent: atque ita ne minimo quidem quidquam de Religionis rigore, neue de laboribus communibus, atque exercitijs humilibus remittebat. Ipse proinde primus erat in omnibus, quæ à Superiore iniungebantur, exequendis, ipse primus scopas & manutergium ad ollas terendas in manus sumebat: in nulla ipse re excipi & eximique patiebatur, aut maiori præ alijs

priuilegio donari; hinc, quando aliquod manuale exercitium cæteri peragebant, quod ipse facere non poterat, ne quam interim merendi occasionem amitteret, ipsum alio viliiori & humiliori exercitio tunc compensare satagebat. Modo namque ligone arrepto terram fodere incipiebat, modo cuneo lignum sindebat ipsumque in humeros acceptum ad culinam defererebat: quæ exercitia non mediocrem ipsi voluptatem adferebant. Hæc autem omnia ad in spiritu proficiendum sibi facienda credebat; longe secus, atque aliqui, qui dum huiusmodi opera agunt, se, si non necessario ad profectum, ad bonum saltem exemplum ea agere dicunt, se namque ijs minime opus habere putant, nec multum hæc ad se pertinere. Bonum quidem est, illa te ad bonum exemplum, & ad alios ædificandum agere, at melius foret, si tibi persuaderes, te ijs etiam opus habere: cum & S. Bernhardus illa sibi maxime necessaria putaret.

Aliud ad superiora punctum, idque in primis bonum, addit sanctus Antonius, per quod ante dicta manifestiora fiunt, & confirmantur. Neque enim illi satis est, vt a primis illis, quibus cœpimus, feruoribus non desciscamus; sed requirit insuper, vt semper ulterius in illis progrediamur, quotidie magis & magis crescendo & proficiendo. *Sed quasi, inquit, incipientem debere semper augere, quod cœperit.* Sicut enim, qui Deo primum seruire incipit, etiam atque etiam satagit, vt quotidie plura, maiora, & noua obsequia illi deferat, videndo hæctenus se eum semper offendisse, & peccata grauissima commisisse, vt ita præterita noxam resarciat, seq; præmio & mercede dignum reddat: sic nostrum est, taliter semper nos gerere, quasi hæctenus nihil profecissemus, sed potius omnem operam nostram inutiliter impendissemus & consumpsissemus.

Hoc medium, inquit sanctus Gregorius, omnibus omnino conuenit, licet etiam admodum perfecti sint. Etsi enim David Propheta vir esset perfectus, nihilominus, quasi primū inciperet, dicebat:

F 2 Dixi,

Psal. 76. 11. Dixi, nunc coepi. Tanto namque feruore & constantia in via & cultu Domini in senectute sua progrediebatur, quasi illi tunc primum de nouo ac nuperime seruire inciperet. Quinimo virorum perfectorum id maxime proprium est, iuxta illud Sapientis: *Cum consummauerit homo, tunc incipiet.* Veri quippe Dei serui, quo longius prouehuntur, & fini suo propiores, ac perfectioni viciniore sunt, eo maiori constantia, accuratio- ne & feruore procedunt, & quasi, ut ait *Iob. 3. 21.* *Iob, effodientes thesaurum.* Super quæ verba sic commentatur sanctus Gregorius: Sicut thesaurorum fossiores, quo magis effoderint, & profundius terram penetrant, eo maiori in opus suum incumbunt diligentia; quia cum norint ad thesaurum absconditum, quem indagant, se iam propius accedere, & parum ab eodem abesse; ad diligentius & animosius fodiendum animantur, maioriq; cum voluptate & gaudio terram eruunt; ita qui profectus, & perfectionis suæ ex animo studiosi sunt, quo longius in ea prouehuntur, & fini suo fiunt propiores, eo laborant contentiosius. Hem! quam thesaurus iam vicinus est! Ergo ad sedulo laborandum accingere, in ista, festina, quia parum tibi spatii, quoad eum peruenias, adhuc restat, *Ex. 10. 25.* *Ex tanto magis,* inquit Apostolus, quanto *videritis appropinquantem diem.* Perinde ac si diceret, ait Magnus Gregorius, eo labor & contentio laborantium esse debet maior & intensior, quo præmium & merces viciniore. Dum saxum deorsum fertur, quanto centro id suo magis appropinquat, tanto maiori velocitate & celeritate fertur, donec eo tandem perueniat. Pari modo, quo quis in virtute & perfectione magis crescit, & ad Deum suum, qui eius est centrum, & vltimus finis, propius accedit, & magis festinat, ut ad eum pertingat. Atque hi, inquit S. Basilius, sunt feruentes spiritu, de quibus loquitur Apostolus: *Solicitudi- ne non pigri, spiritu feruentis, Domino serui- entes.* Sunt quippe nonnulli, qui initio, quando Religionem primo incunt, ma-

gno cum feruore incipiunt, sed cum iam nouitiatu exierunt, statim ut defatigati deficiunt, & veteranorum quietem captant: illi non sunt *spiritu feruentes*, sed tepidi & desidiiosi. Feruentes vero spiritu, ait sanctus Basilius, sunt illi, qui semper talem feruorem & desiderium, tam insatiabilem famem præferunt, qualem initio habuere, qui in Dei seruitio nec saturantur, nec lassescunt, sed semper maius ac maius illi obsequium deferre gestiunt, secundum illud Psalmista: *In mandatis Psal. 111. eius volet nimis.*

CAPVT XV.

Non mediocriter ad profectum con- feret, si seipsum vnusquisq; frequen- ter interroget: Ad quid ad Re- ligionem venisti?

EST & aliud perutile, ad in virtute cre- scendum, & perfectionem acquiren- dam, medium, quo, teste Surio in vita, *Lib. 1. vita* S. Bernhardus solitus fuit uti: *Hoc, in- c. 4.* *quit, semper in corde, frequenter etiam in ore habebat: Bernharde, Bernharde, ad quid venisti?* Idem etiam de sancto Arsenio legimus, seipsum sic identidem interro- gante: *Arseni, Arseni, ad quid venisti?* Cur mundum dereliquisti? Quis tuus fuit finis & scopus, dum, eo deserto, ad Religionem conuolasti? An non, ut in hac Deo tuo sincere & in omnibus placere studeris, hominibus vero complacere & gratificari non curares, parique faceres ab ijs vicissim magniferi & coli? Quare primum illud tibi cura sit, huma- nam vero æstimationem & opinionem noli morari: hoc namque mundum sapit, quem deseruisti: itaque corde & affectu ad eum noli reuerti: parum namque tibi profuerit, corpore hic in cœno- bio agere, si corde & animo in mundo habites, humanum applausum & æstima- tionem captando. Hoc scilicet calcari se sancti omnes excitabant & animabant. Hoc & nos ipsi excitemus, & ad vltius progrediendum, omnesque difficultates, quæ